

Szerkesztőség:
Teleky-utca 9. sz.

Ide intézendő a lap szellemi
részére vonatkozó minden köz-
lemény.

Bérmentetlen küldemény
nem fogadtatik el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.

MEGJELEN MINDEN HÓ 1., 10. és 20. NAPJÁN.

Szerkesztésért felelős: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott Magyar János könyv-
nyomdájában, hová az előfizetési,
hirdetési s egyéb pénzek, úgy
a felszólalások küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 korona.
Fél évre . . . 3 korona.
1/4 évre . . . 1 korona 50 fl.

Egyes szám ára: 20 fillér

Nyiltér petitsora: 20 fillér

Előfizetési felhívás

„SOMOGYI ELLENŐR“

közérdekű lapra.

Lapunk mai számával első negyedévi pályafutását bevégezvén, tisztelettel kérjük lapunk barátait, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

Lapunk eddigi programjához továbbra is — és mindvégig hű marad:

Független mindenkitől!

Sem párt, sem felekezett, sem társadalmi osztályok, sem hivatalok feltétlen szolgálatában nem áll.

Egyedül és kizárólag szolgálja a **közjót, az igazságot!**

Szívesen felkérjük a n. é. Közönséget, hogy lapunkat továbbra is pártolásában részesíteni sziveskedjék.

Előfizetési feltételek.

Egész évre (posta-szállítás és házhordással) 6 korona = 3 frt.

Félévre: 3 korona = 1 frt 50 kr.

Negyed évre: 1 1/2 korona = 75 kr.

Hirdetések a helyi lapoknál tetemesen olcsóbb áron vétetnek fel.

Nyiltér petitsora 20 fillér (10 kr.)

Előfizetési pénzek, hirdetés, nyiltéri küldemények a kiadóhivatalhoz:

Magyar János esimén Teleky utca 9. sz. a. Kaposvárra czimzendők.

Netáni felszólalások ugyanide intézendők.

A szerkesztőség részére szánt közlemények ugyanitt vétetnek át.

Kaposvár 1893, márczius hóban.

Magyar János Németh Zoltán
lapkiadó f. szerkesztő.

Lapunk pontosabb kézbesítése céljából gondoskodtunk, hogy az helybeli előfizetőinknek is posta útján legyen kihordva.

A kiadóhivatal.

Uj vasut.

A kereskedelmi miniszter engedélyt adott Széchenyi Ferencz gróf és társainak a Barcstól-Kaposvárra vezető vicinális vasútépítés előmunkálataira.

A miniszter eme koncessióját Somogyvármegye alispánja azzal küldi meg az érdekeltég területén levő hatóságoknak, hogy a vállalatot s illetve az engedélyeseket eme munkálataik teljesítésében hathatósan segítsék elő.

Alig kell mondanunk, hogy ezen felhívás az érdekeltég részéről teljes viszhangra fog találni s nem lesz okuk az engedélyeseknek valamikor arra hivatkozni, hogy törekvéseik a hatóságok támogatásuak hiányában nem sikerültek, avagy nem kellő gyorsasággal vitéthettek keresztül.

S ha valamely vidék érdekeltége netán nehezebben mozdulna meg a jelen kérdésben: úgy az nem Kaposvár város leendő, melyet ez a vonal a leghathatósabb mértékben érdekel.

Kaposvár város közönsége már két évvel előbb határozta el közgyűlésen, hogy azon eset-

ben, ha a Balaton felől délnek Kaposvár gőczponton keresztül egy vasut épül s nevezetesen, ha ez innét kiindulva Barcscsal köttetik össze ötvenezer forinttal lép be a törzsrésztvényesek sorába; ugyanakkor a Mocsolád-Kaposvári vonalra a jövő reményében tizenötezer forintot szavazott meg; holott ezen vonal tovább-építése csakis kilátásba helyeztetett a Barcsfelé való meghosszabbításáról pedig szó sem volt.

Mi tehát eme mozgalmat a legmelegebben üdvözöljük és gratulálunk Széchenyi Ferencz grófnak ezen vonal szerencsés megválasztása iránt.

Nem akarunk ezuttal a mappa áttekintésével hosszabban foglalkozni, sem a kereskedelmi és gazdasági érdekekről terjedelmesebb czikkzésbe bocsátkozni; — egyszerűen kijelentjük azon határozatot és minden más nézet ellenében s bármikor megvédhető és semmiféle más okoskodásokkal meg nem czáfolható meggyőződésünket:

Miszerint Somogyvármegyének és kiválóan Kaposvárnak, mint a megye székvárosának érdekében ez az egyetlen diagonális vasutvonal az, amire szükség van! ez az a vonal amit észak felé Mocsolád, vagy Törökkoppányon átkiépíteni és Budapest-felé bekapcsolni kell! Ez az amelynek jövője van és hivatása, hogy elsőrangú vonallá legyen és Kaposvárt vasutigőczponttá emelje.

A többi terv mind mellékes és ha jó is; de korántsem oly fontos, mint egyedül és kizárólag ezen egy vonal.

Azon indokokról sem akarunk ezuttal beszélni, amik bennünket eme meggyőződésünk kijelentésére vezettek és amelyeknek alaposágát tán a legközelebbi tíz év behozonyítani fogja; mert felünk a feltékenységtől, mely a tervnek kivételét talán megakaszthatná s tán megbuktatná:

Ha e vonal meglesz a löbbi jönni fog önként és feltartóztathatlanul!

Hanem amidőn lelkesedésünknek ily őszinte kifejezést adni sietünk s készségesen jelentjük ki, hogy erkölcsileg és anyagilag rajta leszünk, hogy ezen vállalat létesüljön; — nem mulasztjuk el azon aggályunknak kifejezést adni: vajon meg lesz e ezen vonal . . . és nem marad-e a süppedékben egy, miként már néhány koncesszióval történt? . . .

És ezt a kérdést feltenni teljesen jogunkban áll; mert a közelmúltban annyi vasuti segélykérdés volt már tárgyalva Kaposvárott minden siker és eredmény nélkül, hogy a közönség bizalmatlan lett s ma már alig veszi komolyan, ha ilyesmi szóba hozatik.

És felteszszük e kérdést épen azért, hogy az arra adandó és tán elvárható felelet által a dolog komolysága és a bizalom s így a vasut létesítése biztosítva legyen.

Mert mi e vonalt akarjuk.

Ha az illető engedélyesek is akarják és komolyan veszik, nem lenne hátrányukra ha eziránt illetékes uton és alkalmas módon a várossal érintkezésbe lépének és a további tárgyalásokra nézve közösen intézkednének.

Szívesen kérjük Széchenyi Ferencz gróf urat, sziveskedjék eme sorainkat figyelemre méltatni.

— n.

Az aggápdáról.

Egy nyomoruságos intézete városunknak ez az ugynevezett aggápdó, — mely ott a fejlődő város központján ocsmánysággal rontja meg a jó izlést, — ezélatában nem felel meg önmagának, nem ad nyugvó és enyhelyet az elaggottaknak! Örökös bójtre kényszeríti a valódi nyomorultakat és asylymot nyújt a nyomoruság örve alatt menedéket kereső naplopóknak.

Csodáljuk, hogy ezen fekély kiirtásához még erősebb kézzel hozzá nem nyultak; de ha ezt csudáljuk azt tesszük azért, hogy legközelebb nyuljanak hozzá! . . .

Rém dolgokat lehetne irni erről a tanyáról, — melyben részeges Bordánék, zugirász Thahofferek, egész magyarországot beutazott Lubanovich kórházi töltelek, kártyavető Kis Katik napszámba járó favágók, bagózó invalidus Radeczky huszárok, mesterségüktől megszokott asztalos mesterek, — önmagukról megféledezett diplomatikus emberek, munkakerülő keresetek és sajnos találtak menhelyet az igazi szegény elaggottak rovására.

A piszok, a fürtelem, szennynek és . . . történt az erkölestelenségnek nyomorult tanyája ez a hely és nem az, amire alapítva volt.

És szennese ez a város közönségének és tanácsának.

Nem szándékozunk rekriminálni, sem fegyelmi vizsgálatot provokálni; — ezekkel a dolog nem lesz jobb.

Czélunk az, hogy építsünk!

Czélunk rámutatni a meglevő roszra, hogy az megkorrigáltassék.

Hiszen, ha arról akarnánk szólni, hogy ki a hibás, akkor egy egész nemzedéket kellene elmarasztalni az élnetelenségben.

Ez az ügyön nem segít.

Segit az, ha a felismert baj orvoslását tüzzük czélul, amelyben nem kell a kasztás, hanem egy objectiv terv, számítás és kivitel.

Tudomásunk szerint jelenleg tervben van és tárgyalás alatt is áll azon kérdés, hogy ezen intézet a mostani helyéről vitessék ki a Donner városba a Kálvária mellett fentartott fundusra,

Ezen terv a városrendezési szempontból is helyes és az intézményre is előnyös. Ha a város megváltja a mostani aggápdó belsősegeket azon áron, hogy helyette a fennebb említett helyen egy egészen czélszerű és modern épület állít elkülönítve a férfiak és nők részére; ezzel az alapítvány értékének s illetve vagyonának mérlegében a legkisebb változás sem áll be.

A város viszont nem veszít semmit, mert azon beépítés fejében tulajdonába veheti a jelenlegi főutcai belsősegeket és ezekből az építkezés költségeit jó részben fedezheti, amenyiben itt háztelkeket adhat el, sőt még egy kis teret is létesíthet, mely ezen város részen üdülő helyiségül szolgálna s mind-ezekből finanziaáliter semmi veszteség nem állna be, a türhetlen állapot javítva, az aggok sorsa előnyösen előmozdítva lenne.

Az alapítvány tőkéje jelenleg a Freystadtler-féle vétel folytán hatezer forinttal növekedett; nem lenne czélszerűtlen kombinációba hozni ezen intézménnyel az „árvalányház ügyét”; tán a Freystadtler örökösökben is lesz annyi tisztesség, és belátják hogy a kötelezőleg megígért „Vilmos menházra” is kell vagy huszezerforintot kifizetni: mindezek egybeállítása folytán nem kételkedünk, hogy a város szegényügyét alaposan meglehetne rendezni.

Mindez csak eszme, mely igen elasztikus és enged magán javítani; de tenni kell és akár így, akár amugy az bizonyos, hogy az aggápdót magát a fennebbiek szerint átalakítani kell.

A városi tanács és képviselőtestület tegye meg kötelességét: ezen kérdés égető és elodázhatlan. Z.

Felhívás a közönséghez

A magyar állam megalapításának ezredik évfordulóját készül megünnepelni a nemzet.

Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek keretében országos kiállítás tartassék.

Ő es. és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk ezen kiállítás védnökségét elfogadni kegyeskedett.

A törvény e kiállításnak 1896-ban, Budapesten, az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közreműködésével leendő rendezését reá ruházta.

Kettős célja lesz ezen kiállításnak.

Első sorban emlékeztetni fogja a nemzetet az ezredéves mult nagy eseményeire és alkotásaira és megmutatni a külföldnek is, hogy a magyar nemzet hasznos tagja volt az európai népesaládnak a haladás együttes munkájában.

Második feladata a kiállításnak az lesz, hogy megismerjük a magyar államot alkotó összes erőket; megismertessük önmagunkkal és az idegenekkel a szellemi, anyagi és erkölcsi téren való munkálkodásnak összes vívmányait.

Felhívom az ország minden polgárát, hogy ezen fefadatban a kormányt hazafiai lelkesedéssel támogassa és hozzájáruljon a nagy nemzeti mű sikeréhez.

Része fog jutni az ország minden polgárának a munkában, valamint része lesz a sikerben is.

A kiállítás sikere által növekedni fog hazánk tekintélye és fokozott lelkes bizalommal fogunk haladni a nemzeti megerősödés nagy munkájában.

A kiállítás programja felöleli a nemzeti munka minden nyilvánulását; tervezete megadja a kereteket mindazok számára, a kiknek ései, vagy a kik maguk bármely téren tevékenykedtek.

A törvényhatóságok, a városok és a családok melyekhez történelmi emlékek fűződnek, állítsák ki az emlékműveket, műtárgyakat, ereklyéket, melyek nagy események, virágzás korszakok emlékeit kelthetik fel; melyek jellemzik állami szervezetünk, ősi alkotmányunk és önkormányzati életünk fejlődésének menetét, a magánéletnek egyre gyarapodott igényeit és a nemzeti erő egyéb megnyilatkozásait.

Az egyházak mutassák be működésük és tevékenységük tanúleit, történelmi emlékeiket, melyekre kegyelvével tekint a nemzet és a művészet remekeit, melyeknek megalkotása, gyűjtése és megőrzése az ő érdemük.

A tudósok, a művészek, az írók, a tanterfiak szóval a nemzet szellemi fejlődésének összes tényezőit mutassák be az eszközöket, melyekkel egy évezreden át a felvilágosodást és a nemes ízlést terjesztették, s a nemzet erkölcesit megnemesíteni igyekeztek.

Mutassuk be, hogy Európa élén állunk földjén hogyan munkáltuk a multban, mint haladtunk mindig a korrallal és miképpen érvényesítjük ma a tudomány vívmányait, hogy a nemzeti termelést fokozzuk.

Tér jut a hazai ipar összes tényezőinek, melyek a multban nem egyszer versenyeztek a nyugat legkitűnőbb szaktársaival.

Tárják fel szorgalmuk és ügyességük műveit. Az elmúlt századok mestereinek remekeit, a napról napra izmosodó és gyarapodó modern gyári ipar termékeit állítsák sorba, hogy tanúságot tegyenek a magyar munka, a magyar vállalkozó szellem erejéről és versenyképességéről.

A kormány gondoskodni fog, hogy a nemzeti munka méltó keretben legyen bemutatva, hogy a kiállítók erkölcsi sikerét előmozdítsa.

Tárja ki mindenki szorgalma, ízlése, leleményessége eredményeit.

Lépjünk mindnyájan sorompóba, a kik dolgozunk észszel, kézzel vagy géppel, egyért — a hazáért!

Am lássa a mai nemzedék, miket teremtettek az apák az uttórás sulyos viszonyai között; ám érezzük át, hogy az ősök verítéke árán megírták suta uton milyen feladatok hárulnak reánk és a jövőendő nemzedékekre!

Nagy, ritka családi ünnep lesz az, melyet még nem sok nemzet ültetett meg.

Gyűljön a nemzet oda a felséges uralkodó köré, a ki hazánkat oly atyai gondnal és bölcseséggel vezette az áldásos béke utain, a haladásnak magaslataira és a ki — egy dicső ezredéves mult hí leteménnyese — oda vezeti a magyar népet egy szebb évezred küszöbére! Kereskedelmi miniszter.

HIREK.

— **Márczius 15-ke** évfordulója alkalmából a polgárság f. é. márczius 15-én az iparos-vendéglő termében társastáncot rendezett melyen kerekasztalban kilenczvenen vettek részt. A nagy naphoz kötött eszmék és szereplők dicsőítésére s főleg a magyar népek Kossuthoz fájongó szeretetére több lelkesítő beszéd mondatott el, a felköszöntők sorából kiemeljük Biezo Józsefet, Schaffer Józsefet, Gruber János, Szukits Jánost stb. Az estély az ój késő órában ért véget s kellemes emlékül marad a részt

vettek számára. Kár, hogy a meghívók s illetve aláírási ívek körözésében a rendezőség igen rosszul járt el; mert ellenkező esetben az ünnepélyen legalább háromszorta nagyobb közönség vesz részt. Máskor ez iránt figyelmesebben kell eljárni.

— **Tallian Béla** Békés-esongrádi főispán f. hó 18-án a gyorsvonattal Kaposvárra érkezett s innét a vidékre kocsizott, hol a szalonka vadászatokban vesz részt s néhány napig Somogy megye vendége lesz.

— **A kálvária**, melyet Ujváry Ferencz apát plebános terve szerint a volt lövölde helyiségén építettek befejezéshez közel áll; a kápolna, a stációk, kerítés és parkírozás már egészen kész. — még csak a stációkba szánt képek hiányoznak. Az egész igen sikerült mű és a város díszére és a derék apát dícséretére válik. A nyár folyamán ugy hiszszük a bérmláskor lesz ünnepélyesen felavatva és rendeltetésének átadva.

— **Csizmania Lajos** v. rendőrségi fogalmazó nevével Csörösz Lajosra, Dr. Weisz Ödön pedig Bajótira változtatták.

— **Névnapiok.** A Sándor, Ede, József egymással ett levő három napon sok helyütt kedélyes összejövetelek voltak. Körmeny Sándor, Mozsonyi Sányor a vidéken. — Kaposvárott a Józsefek mulattak. — Csörbe Ede Budapesten adott kedélyes lakomát, melyen sok képviselő is részt vett.

— **A villamos világítás** iránt kiírt pályázat folytán két ajánlat adatott be; egyik Révi Mór helybeli vállalkozó, másik Ganz és társa bpesti cég részéről. Ugyanezen tárgyban a városokhoz körlevél intéztetvén mintegy huszonöt város küldött értesítést.

— **Hymen** Dr. Friedländer Ignác K. dombói körorvos f. hó 19-én vezette oltárhoz Kaposvárott Székely Armin nagy iparosunk kedves leányát Rizát. Az esküvőn nagy közönség és a család rokoni teljes számban vettek részt; — a szertartást Dr. Herczeg Manó helybeli rabbi végezte s megszokott ékes szólásával gyönyörű beszédben kérte az isten áldását a fiatal párra.

— **A kaposvári segély-szövetkezet** folyó hó 22-én tartja meg rendes évi közgyűlését a városház termében. Alkalmoszerű lenne czuttal az alapszabályoknak a heti befizetések utáni törvénytelen kamatok szedésére vonatkozó intézkedéseit megváltoztatni.

— **A kaposvári ipartestület** f. hó 19-én tartotta meg rendes évi közgyűlését. Mintán azonban a 480 képesítéshez kötött iparral foglalkozó tagok közül alig jelent meg 100; a közgyűlés határozatképtelenség miatt a következő vasárnapra halasztott. A tárgysorozat igen érdekes része a folyó évben rendezendő iparostanonez-kiállításnak kibővítése oly formán, hogy abban a segédmunkások is részt vehetnek. Mindez azonban nem érdekli a mi iparosaink legnagyobb részét, s jobban vonzódnak a Domján János féle ipartársulati elvekhez, amelyek szerint a társulati vagyonból „sorívások és murikat” lehet megszavazni.

— **Egyletek.** A kaposvári önkéntes tűzoltó és mentő testület rendes évi s egyszersmind tisztújító közgyűlését f. é. márczius hó 12-én tartotta meg Németh Ignác h. elnök vezetése alatt. A közgyűlésen számos működő és sok újjan belépett pártoló tag vett részt; az elnöki jelentés és főparanesnok beszámolója a multról tudomásul vétetett; nemkülönben a lefolyt évről bemutatott számadás. A közgyűlés ezután a tisztújítást ejtette meg, melynek eredménye a következő: Elnök Kaposzty Jenő, alelnök Németh Ignác, titkár: Róza Eppó, jegyző: Sipos Géza, pénztárnok: Székely Armin, orvos: Dr. Polányi Lajos; Választmányi tagok: Ujváry Ferencz, Kemény Samu, Lencz György, Németh János, Pataky Andor, Helischauer József, Babochay Kálmán, Mang János, Papp Mihály, Lencz Sándor, Simon Gyula, Leposits Ignác. Paranesnokok: Főparanesnok: Darnay Béla; helyettes főparanesnokok: Beliczay János, Olofson Gusztáv; Osztályparanesnokok: Boggyay Jenő; Preiszner Károly, rendőrpáranesnok; Németh Ignác; mászóparanesnok Ruttay Arnold, Gyarmathy János, egyszersmind kezelőtiszt; — szivatyuparanesnokok: Rónay Bertalan, Valenta János; segédtisztek: Németh Endre, Preiszner Géza; Szertárnok: Gyarmathy János.

— **A „Mária Valeria”** árvalányház érdekében egybehívott gyűlés, mely folyó hó 18-án tartott meg, nem sikerült; mert a meghívott nők közül igen kevesen jelentek meg. Oka az, hogy az efajta gyűléseket a mult sikertelen kísérletezői annyira elrontották, miszerint városunk nemes gondolkodású hölgyei már a legkomolyabb kezdeményezésben sem bíznak.

— **Barcson is villamos világítást** rendeznek be s mint tudósítanak a tárgyalások annyira előhaladtak, hogy az áramtelep még ez évben megkezdí üzemét Könyű nekik!

— **A villamos világítást** utjabban kezdik tlemok világítására is használni. Ez irányban a szakértők újabb ajánlata nagyobb hatások eléérésére, hogy az ivlámpák az ablakokban legyenek elho-

lyezve mely esetben kettős ablak kívül tejüveg belül festett lenne használandó. Ennek eredménye, hogy teljes nappali fényt érnének el.

— **Uj jelzők** lesznek legközelebb felállítva a magyarállamvasut vonalain levő sorompóknál; mely jelzők az átjárók oszlopaira alkalmazandó nagyobb harangokból fognak állani s mielőtt a vonat érkezik és a közeli vasuti ór a sorompókat lezárja — erős harangozással jelt ad az átjáró felé közeledő kocsik, pásztorok és gyalogosoknak a megállásra. Az eddigi egyszerű esengettyüket a pajkosság, idő letépte, a szerkezet kezdetlegessége praktikusnak nem igazolta s emiatt sokszor szerencsétlenség történt s megesett, hogy a két sorompó között a szerker mindenestül benrekedt; ezen új jelzéssel ily bal-esetek elejét veszik.

— **Szeszgyár** építésére kért telepengedélyt Kaufman Bernát kölesdi, tolnamegyei vagyonos kereskedő és szeszüző tulajdonos. A telepengedély megnyerése esetén a város egy jelentékeny iparüzettel fog gazdagodni.

— **Somogyvármegye népoktatási viszonyairól** Kubányi Károly tanfelügyelő a mult évről szóló jelentését nyomtatásban is kiadta. A jelentésben a szokott hivatalos statisztikai adatok foglaltatnak; — II részben pedig a tanfelügyelő bemutatja s valami programfélért olvastunk.

— **Égő menyasszony.** Hajmeresztő jelenet színhelye volt február 14-én délután az aradi gör. kel. román templom, mely lakodalmas néppel csaknem zsufolásig meptelt. Bursasiu Ilie úcs akart örök hűséget esküdni menyasszonyának, Rogneán Annának. A fiatal pár a templom hajójában a baldachin alatt várakozott a lelkészre. A románoknál szokás, hogy a fiatal pár, esküvő előtt két szál égő gyertyát tart kezében. Néhány pereznyi várakozásra Bodea lelkész megjelent a templomban, véletlenül az egyik égő gyertyától a menyasszony fátyola tüzet fogott és egy pillanat alatt lángba borult. A lakodalmas népet a legnagyobb rémület fogta el és egy része kiszaladt a templomból. Csak Grünberger J. M aki a menyasszony násznagya volt, nem vesztette lelék jelenetét, hanem téli kabátját hirtelenében levetette magáról és a menyasszony fejére szoritva, elfolytatta a ruhán is terjedő tüzet. A menyasszony bár jelentékeny égési sebeket szenvedett, az esküvői szertartást mindazonáltal megtartották.

— **Marczalióirjak:** a Szent-György-szobbi vasutvonal munkálatai többé nemesek a papiron folynak, hanem a vonalon is megkezdődött a forgalom rövid idő mulva több száz ember dolgozik s pár év alatt közép Somogyból vasuton lehet a Balatonra fürdeni menni. Nem is kell mondanunk, hogy a vasut kiépítésére a fő lökerőt Marczalióból adták; gr. Széchenyi, gr. Hunyady nemesek áldozatokat hoznak, de befolyásukkal is sietteték az ügy eldöntését. Hát a Kaposvár-mocsoládi melyik archívumban silyedt meg?

— **A difteritisz** állásáról beadott főorvosi jelentés szerint Kaposvárott legutóbb a beteglétszám 2 legutóbbi hat nap alatt egy betegedés sem történt. A mult évi októbertől márcziusig, tehát fél év alatt megbetegedett 60; ebből meggyógyult fele; a halálozás tehát 50% volt.

— **Szlavianszky Nadia** — orosz daltársulat, mely a muzsikuskok, szolgák, jegyződök és iramszavakkal állítólag 33 tagból áll, e hó 20-án mutatja be magát Kaposvárott. Már hetek óta látjuk a nagy plakátokat és olvassuk a hirdapi reklámot, mely a mi jóbarátaink vándor nyúlai és kozákjai előtt tárt karokkal nyitja meg a kapukat. Hát iszen megengedjük mi, hogy az az orosz kosztüm és folkzengeráj különleges dolog, — meg azt is, hogy a „bajos Nadina” öltözéke remekmű és elég hamis gyémánttal ragyog; hanem azért mégis sokaljuk az „impresszárió” ur által aranzszirozott tulságos lelkesedést, mely szép egypár száz forintot hozhat neki és biztonnal elvisz majd a muszkákknak; — holott volt idő, mikor magyar hírneves művészek és művésznők előadásai alatt a padok üresek voltak! Ezeknek aligha akadt oly lelkes impresszáriójuk; — száz kancsukat a talpára ennek a derék hazafinak!

— **Közhirodések** és magán hirdetésekre Károlyi János bpesti cég ajánlatot adott be a városhoz hirdetési oszlopok felállítására iránt. A vállalkozó mult napokban itt járt és a várostanács által előírt feltételeket elfogadta, s végleges ajánlatát ez alapon újból benyújtotta. Az ajánlat most a képviselőtestület elé kerül, mely végleg dönteni hivatva van. Hét hirdetési oszlop lenne felállítva a város különböző pontjain és több hirdető tábla, melyekre a hirdetések felragaszthatók lennének csekély díj mellett s ezen jövedelem 30 évig a vállalkozót illetné, ennek leteltével pedig az egész berendezés a legjobb karban a város tulajdonába menne át.

— **A tenger színe.** Általánosan el van fogadva, hogy a tenger vízének színe kék, de a ki a tengert már közelről látta, az tudja, hogy annak vize nem mindig kék, hanem néha zöld, sőt a kék és zöld közti minden színárnyalat. De miként áll elő ezen színváltozat és mi ennek oka? Ezen kérdésre legalább részben megadta a feleletet Pouchet G., a párizsi

természettud. haladását e tartott előad. idő óta fog mindenké. nézése nem hőmérsékletként az égb. vízében reá mint vörö. készítette melyet az nyilvánossá. ben. Egy n. jesszett. Ez u. tiszteje, min. közlése célj. ték a tenge. szigetük és. zad elején t. kék helyek. helyek küld. volna. Seor. tengerben, kék helyek greenwichi. ezen merid. kék helyet. keletre ez. egyik színb. hogy ezen v. partjain a v. ben zöld. U. kijelentette, tengervíz s. vitélt. Kez. eredményt a. parti tenger. hatják, mel. destillált, v. sikerül a tu. benteni.

— **A** posvárott n. felállítani s. ri földbitol. 8—10 holo. gazdasági. ezen tervét. vesen tám. szempontból.

— **A** nyegette. ringatózó s. lóságra ébr. beszerezhet. szökeket u. meg az u. pet felállít. és a szőlő. koláztatja. demonstrál. lóművelésb.

— **A** gaz. adjuk, hog. egész terü. legjobban. jedségéül. kessithető.

— **A** tárgyban. ván, a vál. 29-re tüzet. Gyula alisp. tett állások. lentkeztek. ságra; Poly. és ellenőrs. kettőre; N. lits Lajos, Mihály az.

— **A** sán Polg. lasztás töb. mogymegye. czéljából a. ján a válas. szabályait. nökséggel. csak nem. közgyűlési. ért az elnö.

— **Roz** ról. Hogy. eltávolítas. mely zsiros. meg jól sz. Ha ezek ut. meg azoka. trippel f.

természettudományi muzeum tanára, a tudományok haladását célzó kongressuson, mely Peuben ülésezett, tartott előadásában. Az említett tanár már hosszabb idő óta foglalkozik a tenger vizének színével. O mindenekelőtt kimutatta, hogy a tenger vizének színezése nem külső körülmények, mint a tengerfenék, hőmérséklet stb. befolyásának következménye, miként az égboltozatnál, hanem ennek alapja a tenger vizében rejlik. Kék és zöld tengervíz van, éppen úgy, mint vörös és fehér bor. Pouchet 1887 nyarán elkészítette az Atlanti-Oceán vizének szintérképét, melyet az "Association Française" emlékirataiban nyilvánosságra is hozott. Ez az első a maga nemében. Egy másodikat a meteorológiai osztály elé terjesztette. Ez utóbbin Pouchet és de Carfort, a „Manche” tisztje, mindkettőt meteorológiai megfigyelések eszközése céljából küldetett ki, óráról órára feljegyezték a tenger vizének színét Skótiától a Jan Mayen szigetig és innen a Spitzbergáig. Már a XVII. század elején tudták, hogy az északi Jeges tengerben kék helyek találhatók; a múlt évben állítólag ezen helyek különösen gyakoriak és kiterjedtek lettek volna. Scorsby cethalász, a ki igen jártas a sarki tengerben, már előzőleg felhívta a figyelmet ezen kék helyek gyakoriságára, nevezetesen pedig a greenwichi meridián irányában. A „Manche” követte ezen meridián irányát és az említett tudósok négy kék helyet találtak; az első a Shetland szigettől keletre ez és a norvég part közt van. Az átmenet egyik színből a másikba egészen hirtelen a nélkül, hogy ezen változás okát észrevehetnők. A Spitzbergák partján a víz kékszínű; a partok fjordjaiban ellenben zöld. Ugyanezen eset van Grönlandnál. Pouchet kijelentette, hogy a concarnouai laboratóriumban a tengervíz színezésére vonatkozó kísérletsorozat kivétel kezdte meg, mely már most is határozott eredményt szolgáltatott. Ugyanis bizonyos módon a parti tengervíz zöld színet világos zöldre változtatják, mely a nagyobb mennyiségben együtt levő destillált, valamint a tiszta forrásvíz színe. Talán sikerül a tudósok ezen titok fátját egészen fellebbenteni.

Közérdekűek.

— **A somogyi gazdasági egyesület** Kaposvártól nagyobb szabású szőlőtelepet szándékozik felállítani s ezen célból felhívást intéz a kaposvári földbirtokosokhoz arra nézve, hogy birtokaikból 8-10 holdnyi területet örök áron adjanak el a gazdasági egyesület részére. A gazdasági egyesület ezen tervét helyeseli s további lépéseiben is szívesen támogatjuk; mert eme szőlőtelepre kettős szempontból szükségünk van.

Az első az, hogy szőlőink pusztulással fenyegettetnek s fanatikus, babonászerű vakhitben ringatózó szőlősgazdáink pár év múlva szomorú valóságúra ébredve, — legalább itt a helyszínen fogják beszerezhetni olesó áron a vesszőket, melyekkel szőlőiket újra beültetni képesek lesznek; a másik meg az, hogy ha a gazdasági egyesület ezen telepet felállítja, azt szakértő munkásokkal kezelte és a szőlőművelést fejleszt és szemmel láthatólag iskoláztatja, — ebből a mi gazdáink is ad oculos demonstrálva tanúságot és hasznot szereznek a szőlőművelésben.

A gazdasági egyesületnek pedig azon tanácsot adjuk, hogy vegye meg a várostól a büki csárdai egész területet, mely ezelőnk nézetünk szerint legjobban megfelel, talán nem is drága és kiterjedtségénél fogva fokozatosan fejleszhető és értékesíthető.

— **A városi pénztári és ellenőri állás betöltése** tárgyában kitűzött pályázat f. é. márc. 15-én lejárván, a választás iránti közgyűlés f. é. március hó 29-re tüzetett ki. A választó közgyűlést Tallián Gyula alispán személyesen fogja vezetni. Az említett állásokra tudomásunk szerint a következők jelentkeztek: Sörös Lajos v. ellenőr a pénztárnokságra; Polgár Lajos vizsg. jegyző a pénztárnokság és ellenőrségre; Mácsóvits György ugyanezen mindkettőre; Németh Gusztáv, Szabady Károly, Topolits Lajos, Tevely László, Váry Ferencz, Englies Mihály az ellenőri állásra.

— **A kaposvári erdei gazdaság** legújabb gyűlésén Polgár Jánost választván elnökül, ezen választás több közbirtokos által megfellebbeztetett Somogy megye alispánjához, ki a fellebbezés elintézése céljából a gazdasági-társulattól a polgármester útján a választási iratokat, az érdekeltség névsorát, szabályait, stb. kívánta be. Ezen rendelkezés az ellenőrséggel közöltetvén, több sürgetés folytán még csak nem is válaszolt. Ugy látszik se névsor, se közgyűlési meghívó, se szabály nem létezik, de azért az elnök ur jól érzi magát új hivatalában.

— **Rozsdafoltok eltávolítása a nickelzett tárgyakról.** Hogy a rozsdafoltokat a nickelzett tárgyakról eltávolíthassuk, e végből kenjük be azokat valamely zsíros olajjal és néhány nap múlva dörzsöljük meg jól szalmiakszeszben megnedvesített posztóval. Ha ezek után még foltok maradnának, akkor mossuk meg azokat bigított sósavval és azután a legfinomabb trippel fényezzük.

— **Az aranybeszerzés.** Az osztrák aranybeszerzéssel egyidejűleg Magyarország is gondoskodik aranykészletének szaporításáról. Wekerle pénzügyminiszter tudvalevőleg mintegy két hónap előtt egy bankkonzorciummal szerződést kötött 10 millió ftr ára arany szállítása iránt. Ez az arany mennyiség immár teljesen beszállított és jelenleg Kőrmöcsbányán dolgoztatik fel. A pénzügyminiszter legújában ismét 10 millió ftrnyi arany vásárlása iránt kötött egyezményt, ez azonban — tekintettel az aranypiacz szilárd irányzatára — előreláthatólag hosszabb idő alatt lesz szállítható, mint az előbbi 10 millió.

— **Uj fém.** Röviddel ezelőtt állítólag egy új fém fűdöztek fel, mely a mindig drágább és ritkább platínát idővel pótolná. Az újonnan felfedezett fém glüciniumnak nevezetik. Könnyebb mint az alumínium és fajsúlya 2.7. De emellett keménysége semmivel sem áll a vas mögött és miként a platín nehezen olvad. Egy kilogramm glücinium ára 160 márka; de egyenlő térfogat mellett 80-szor és egyenlő súly mellett 5-ször olcsóbb a platínánál.

— **Uj találmány?** Franciaországban egy új találmány tört volna magának atát és ez: „Eljárás a betűknek üvegbe való öntésére. Mondják hogy a „La Patrie” című újság egészen üvegből öntött betűkkel nyomatik, melyek tartósága határtalan. Az ily eljárás előnye kétségteljes jelentékeny. Mindamelllett a dologoly esodálatosnak tűnik fel, hogy kénytelenek vagyunk azt egyenlőre még kérdőjelel ellátni.

— **Hogy gondolkodtak 1819-ben Angolországban a vasutak felett?** Londonban a Kensington muzeumban egy iratot őriznek, mely az időben egy elsőrendű lapban jelent meg s ilyen formán ítélt a vasut felett: „Mi nem vagyunk szószólói e fantasztikus vállalatnak, mely bár hasznos intézménynek nevezi magát. Az eszme eme vasut praktikus elkészítésére nem kivihető. Ép oly nevetséges gondolat az is, hogy egy gőzkocsi kétszer oly gyorsan haladhasson, mint a mi posta kocsiaink. Sokkal előbb lehetséges még, hogy Congreve rakéta által huzasuk.” — Mily kevés reményt helyeztek a vasutba akkor s mily tökélyre van ma már e találmány vive, midőn már ugyszólva csak órákról beszélünk óriás távolságoknál is gyorsvonatainkon.

Irodalom, művészet.

— **Jókai Mór** írói pályájának ötvenedik évfordulója alkalmából Roboz István a „Somogy” szerkesztője Kaposvártól egy irodalmi ünnepélyt s jótékonyezélu előadást szándékozik rendezni, melyen Blaha Lujza a népszínház primadonnája is részt veend. Az ünnepség május hó elejével tartatnék meg.

— **Somogyi Károly** színtársulata Szegeden, hol jó téli saisonja volt — f. hó végével befejezi az előadásokat s innét Pécsre; majd a szokott augusztusi időszakra hozzánk jön; sok ujdonságot ígér és új tagokat hoz. Mint értesülünk a társulat tagjai jelenleg következők: Balog Etel drámai szende, Follinus Aurél szalon színész, Pethes Imre hősszerelmes, Rónai Gyula segédszerelmes, Szendrői Ella drámai hősnő, kit Somogyi a már szerződött Závodszy Teréz helyett szerződöttetett, mert ez utóbbinak saját kérelmére, a szerződését fölbontotta. Szathmári Zsuzsa operett és népszínműnekesnő, Peterdi Sándor a vidék egyik legkiválóbb jellemszínésze, Sz. Nagy Imre lírai tenor, Kalocsa Róza társalgási színésznő, Polgár Sándor operett buffó. A régiek közül Somogyi a következőket szerződöttette újból: Kocsis Etel, Kállai Lujza, Földváry József, Perényi József, Dezséri Gyula, Kalmár Pirokska, Balla Kálmán stb. Sajnálatunkat kell kifejeznünk, hogy a társulatlól

néhány jó erő távozott s ezek helyét pótolva nem látjuk. Somogyi tervbe vette, hogy Kaposvártól egy drámai ciklust nyit. Ez igen szép tőle; de nem elég a firmát feltűzni, mert a dráma igen nehéz és nagyon próbált erőket igényel, ha ilyenek nem lesznek aligha lesznek tele házak...

— **Csorba Mária** Nagy Odónné a polgári leányiskola igazgatója f. é. ápril hóban ismét jótékonyezélu hangversenyt rendez, melyen az iskola növendékein kívül több jeles zeneművész veend részt. A rendezést Kerszt Frigyes kitűnő zongora művésznő vette át, ez a sikerről és a program helyes megválasztásáról teljes kezeséget nyújt.

— **Somogyvármegye monográfiája.** Ezen munka megírása iránt évek előtt mozgalom indult meg a vármegyében s nem tudjuk minő okokból a dolog elpóványosodott, mondjuk elszüppedt. Nem keressük az okokat, csakis egyszerűen emlékeztetbe hozzuk a fontos ügyet, mert hírlapírói kötelességünknek tartjuk, hogy azon közügyeket, amelyek fontossággal bírnak figyelemmel kísérjük. Somogyvármegye története a multban s jelenben is oly becses adatokat tartalmaz, melyeket szakszerűen feldolgozni s egybefoglalva a jövő nemzedéknek átadni nem értéknélküli törekvés, sőt valóban kötelesség. Van Somogyban s itt Kaposvártól jeles történelem tanár; van több jó írói tehetség, és mondjuk van Somogyvármegyének pénze is, melyet jobbra alig használhat. Felhívjuk az illetékes köröket eme kérdésre s kérjük vegye fel ismét a dolgot s tüzze napirendre.

Szerkesztői izenetek

— **Rógen** nem kaptunk hírt! pedig igen szívesen várjuk az igazít!

— **R. Gy. Budapest.** A küldeményt csak részben használtuk fel, mert egy anyagból nem lehet annyit egy számban elhelyezni. Eltettük jövőre s kérjük feletatását... hanem esetleg más szakbeli dolgokról is.

— **Senki.** Nemesak senki; hanem s e m m i; Nem élvezhető.

— **N. N. Boly.** Végre- valahára életjel! Mielőbb elvárunk. — **Előfizetőinkhez.** Kérjük az expediciót kizárólag a kiadónálban reklamálni.

Legjobb órajavitó műhely

GOITEIN S.

órás és ékszerésznél

Kaposvár, Teleky-utca a „Szarvas” vendéglő átellenében, közel a vasuti állomáshoz, hol minden órajavitásért 2 évi jótállás vállaltatik.

Ugyanott mindennemű

arany, ezüst

órák, lánczok, karékek, gyűrűk, fülbevalók és mindennemű ékszerek jutányos áron kaphatók. Valamint dús választék a legszebb

china-ezüst

tárgyakban, szintugy optikai czikkekből u. m. orrcsüptetők, szemüvegek, hő- és légsúlymérőkben stb.

Avult arany- és ezüst tárgyak esinosen felujtatnak és javítatnak, esetleg megvétetnek.

Bérbeadatik esetleg örökáron eladatik

Kaposvártól Sétatér-utca 10. sz. a.

emeletes ház 23 szobával

az indóházhoz közel, szilárd anyagból építve.

Az egész legezelszerűbben

Hotel és vendéglővé

alakítható át.

Bővebb értesítés nyerhető a tulajdonosoknál.

Németh Ignác és fiai

tulajdonosok.

A

„THE MUTUAL“

NEW-YORKI

életbiztosító társaság

mely a világ legnagyobb és egyik legszolidabb és legvagyonosabb biztosító intézete, Kaposvárott főügynökséget nyitott, mely egész Somogyra kiterjed.

A legelőnyösebb és legszolidabb feltételek
élet, életjáradék biztosítására.

Főügynöksége:

HIRSCHMANN MÓR urnál
KAPOSVÁROTT.

Vezérügynökség: **BUDAPESTEN.**